

Z głową w chmurach – tagowanie, folksonomie i systemy organizacji wiedzy

Marcin Roszkowski

Uniwersytet Jana Kochanowskiego

Filia w Piotrkowie Trybunalskim

Plan wystąpienia

- Co to jest tag, tagowanie, folksonomia?
- Architektura folksonomii.
- Chmura tagów.
- Folksonomia jako SSOW.
- Kierunki badań nad folksonomią.

Tag, tagowanie, folksonomia

Tag:

- niekontrolowane słowo kluczowe **nadawane przez użytkownika** określonemu obiektowi informacyjnemu,
- tanie metadane (tworzone przez użytkowników),
- tworzone zewnętrznie,

Tag, tagowanie, folksonomia

Tagowanie:

- nadawanie tagów,
- indeksowanie demokratyczne,
- przejaw współuczestnictwa użytkownika w tworzeniu zawartości sieci (Web 2.0).

Tag, tagowanie, folksonomia

- Folksonomia:
  - efekt tagowania,
  - zbiór tagów,
- Thomas Vander Wal - twórca terminu (2004 r.)
  - społeczne klasyfikowanie,
  - rozwijający się, indukcyjny schemat kategoryzacyjny.

Tag, tagowanie, folksonomia

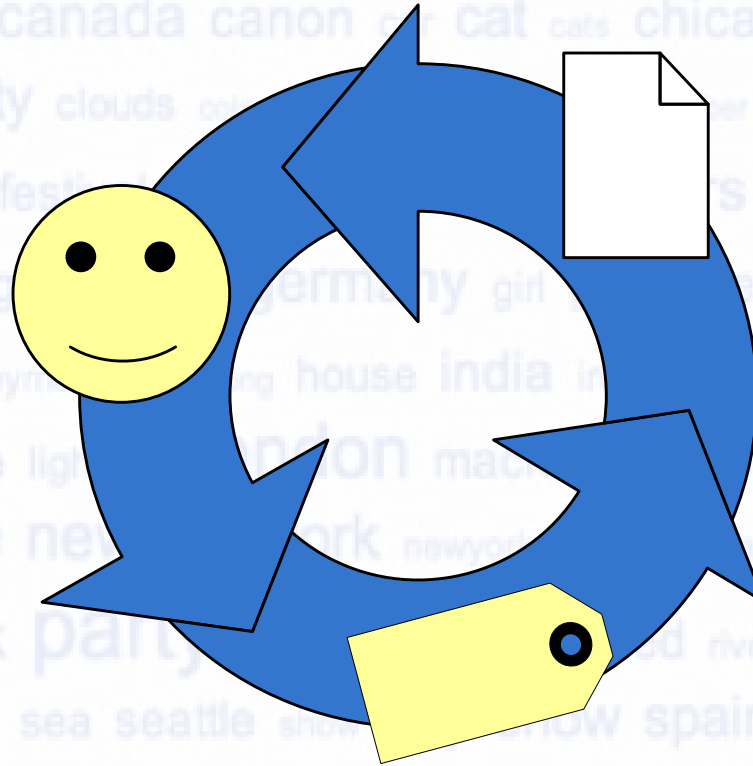
- każda osoba tagująca jest ekspertem w zakresie stosowania własnego zasobu słownictwa,
- każdy tag ma równy status,
- tagowanie:
  - rewolucja epistemologiczna,
  - odinstytucjonalizowanie klasyfikowania,
  - wtórna oralność (wg koncepcji Waltera Onga).

Architektura folksonomii

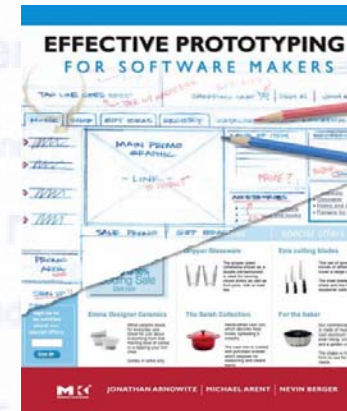
Użytkownik

hfid Contributors

- **Michael Ryan**
12 items tagged
- **Claire D**
5 items tagged
- **Judith C Blostein**
1 item tagged
- **William J. Romanos "Bill..."**
1 item tagged

Obiekt

Tag

Check the boxes next to the tags you consider relevant or enter your own tags in the field below.

☐ prototyping (4)	☐ interface design (2)	☒ hfid (1)
☐ user interface design (4)	☐ ui design (2)	☐ software development (1)
☐ design (2)	☐ usability (2)	☐ software engineering (1)
☐ interaction design (2)	☐ user experience (2)	

[See all 12 tags...](#)

Architektura folksonomii - użytkownik

- Kim są użytkownicy folksonomii?
- Jak się znaleźli w systemie?
- Analiza ich aktywności.
- Czy tworzą społeczności, czy komunikują się za pomocą systemu?
- Czy współdzielą tagi oraz opisywane obiekty?

Architektura folksonomii - zasoby

- Co poddawane jest tagowaniu?
  - Obiekt informacyjny czy jego surogat?
  - Obiekt deponowany, tworzony przez użytkownika czy obiekt udostępniany przez system/serwis?
- Jakie rodzaje zasobów sieciowych?

Co jest poddawane tagowaniu?

beach berlin birthday black blackandwhite blue boston bw california

Join Now!

 delicious Home Bookmarks People Tags

roszmar's organizacja_wiedzy Bookmarks

Bookmarks | Network | Tags | Subscriptions

See all [organizacja_wiedzy](#) bookmarks in [Popular](#) or [Recent](#).

roszmar organizacja_wiedzy x Type another tag

Bookmarks 5

Sorted by Most Recent

06 SEP 09 [Organising-Knowledge](#) SAVE

książki organizacja_wiedzy

13 JAN 09 [The aim of this course is to provide an introduction to the multiple ...](#) SAVE

program organizacja_wiedzy

[Syllabus spring 2006](#) SAVE

program organizacja_wiedzy

24 NOV 08 [Henry Evelyn Bliss -- the other immortal, or a prophet without honour? -- Broughton 40 \(1\): 45 -- Journal of Librarianship and Information Science](#) SAVE

organizacja_wiedzy

05 MAY 08 [Readings on Digital Information Organization](#) SAVE

[Readings on Digital Information Organization](#)

knowledge_organization organizacja_wiedzy

 [RSS feed](#) for these Bookmarks © All Rights Reserved

Showing 10 bookmarks per page

white winter yellow york zoo

Co jest poddawane tagowaniu?

flickr

You aren't signed in Sign In Help

Home The Tour Sign Up Explore

Search

Jump to: knowledge

Explore / Tags / knowledge / clusters

[books](#), [book](#), [reading](#), [library](#), [read](#), [love](#), [art](#), [people](#), [wisdom](#), [bwy](#)

→ [See more in this cluster...](#)

[education](#), [school](#), [learning](#), [children](#), [indoors](#), [college](#), [room](#), [future](#), [university](#), [girls](#)

→ [See more in this cluster...](#)

[london](#), [england](#), [uk](#), [museum](#), [britishmuseum](#)

→ [See more in this cluster...](#)

[portrait](#), [self](#), [face](#)

→ [See more in this cluster...](#)

Co jest poddawane tagowaniu?

beach berlin birthday black blackandwhite blue boston bw california

amazon.com

Hello, roszmar. We have [recommendations](#) for you. ([Not roszmar?](#))

FREE 2-Day Shipping, !

[roszmar's Amazon.com](#) | [Today's Deals](#) | [Gifts & Wish Lists](#) | [Gift Cards](#)

Shop All Departments

Search

Books

GO

Books

[Advanced Search](#)

[Browse Subjects](#)

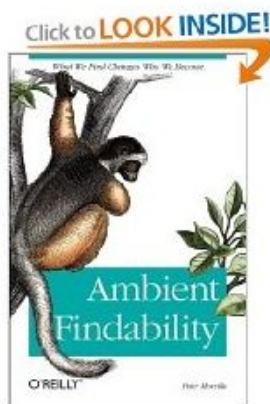
[New Releases](#)

[Bestsellers](#)

[The New York Times® Bestsellers](#)

[Libros En Español](#)

[Ambient Findability](#) and over 350,000 other books are available for **Amazon Kindle** - Amazon's new wireless reading device. [Le...](#)

Ambient Findability: What We Find Changes Who We Become (Paperback)

by [Peter Morville](#) (Author)

Key Phrases: [emotional design](#), [ambient devices](#), [human wayfinding](#), [Semantic Web](#), [Information Interaction](#), [World Wide Web](#) ([more...](#))

★★★★☆ (49 customer reviews)

List Price: ~~\$29.95~~

Price: **\$19.77** & eligible for **FREE Super Saver Shipping** on orders over \$25. [Details](#)

You Save: **\$10.18** (34%)

In Stock.

Ships from and sold by **Amazon.com**. Gift-wrap available.

Want it delivered Friday, September 18? Order it in the next 11 hours and 36 minutes, and choose **One-Day Shipping** at checkout. [Details](#)

28 new from \$17.72   **25 used** from \$10.95

[See all 5 customer images](#)

[Share your own customer images](#)

Search inside this book

Also Available in: **List Price:**   **Our Price:**   **Other Offers:**

Kindle Edition (Kindle Book)

\$14.39

Tags Customers Associate with This Product ([What's this?](#))

Click on a tag to find related items, discussions, and people.

Check the boxes next to the tags you consider relevant or enter your own tags in the field below.

[information architecture](#) (24)

[internet](#) (10)

[tagging](#) (7)

[folksonomy](#) (14)

[folksonomies](#) (9)

[interface design](#) (6)

[library science](#) (13)

[ia](#) (9)

[aboutness](#) (5)

[web design](#) (12)

[seo](#) (7)

[See all 88 tags...](#)

trees trip uk urban us
white winter yellow york

Co jest poddawane tagowaniu?

The image shows a screenshot of the Platial search interface. At the top, the search bar contains the text "I'm looking for pizza near new york" with a "search" button. Below the search bar is a row of colorful icons representing various categories. The main map area shows a detailed view of the New York City area, with several red pizza icons indicating search results. A sidebar on the left contains the following information:

- Map Items:** On This Map, Slideshow (with a play button icon).
- Description:** (btw Park & Madison)
- Phone:** (212) 935-3434
- Specialties:** grilled pizza, prime rib steak, tagioni w/ rock shrimp
- Photos:** A small photo of a pizza restaurant interior.
- Maps:** New York restaurants
- Tags:** food nyc

The map shows major highways like I-95, I-78, and I-278, and various neighborhoods including Jersey City, Newark, and Union City. The Google logo is visible in the bottom left corner.

Co jest poddawane tagowaniu?

beach berlin birthday black blackandwhite blue boston bw california
cameraphone camping canada canon car cat cats chicago china

 Gazeta.pl Film

[START](#) | [PREMIERY](#) | [WKRÓTCE](#) | [ZDJĘCIA](#) | [ZWIASTUNY](#) | [FILMY A-Z](#) | [DVD](#) | [NEWSLETTER](#) | [FORUM KINO](#)

[CO JEST GRANE](#)

[Gazeta.pl](#) ▶ [Wiadomości filmowe](#) ▶ [wyszukiwanie_po_tagach](#)

gazeta wyborcza

[gazeta wyborcza](#) [pisf](#) [kino polskie](#) [kochaj i tańcz](#) [kit](#)
[agnieszka odorowicz](#) [prasówka](#)

Prasówka: "KIT 2" dostanie wsparcie PISF-u?

Jak usprawiedliwić Polski Instytut Sztuki Filmowej, który coraz częściej wspiera złe, obliczone na zysk projekty? I jak porażki przekuć w sukcesy? - tego nauczy nas dyrektor PISF-u Agnieszka Odorowicz »

[więcej»](#) [skomentuj \(12\)](#)

TAGI

9. [enh](#) [animacja](#) [borat](#) [brad pitt](#) [bruno](#) [brüno](#)
[bękart](#) [wojny](#) [cannes](#) [cannes 2009](#) [dokument](#)
[enh era](#) [nowe horyzonty](#) [festiwal](#) [galeria](#)
[harry potter](#) [i książę półkrwi](#) [inglourious basterds](#)
[komedia](#) [konkurs](#) [księżyc w nowiu](#) [megan fox](#)
[plakat](#) [planete](#) [doc](#) [review](#) [poczytaj](#) [recenzje](#)
[premiera](#) [premiera dvd](#) [quentin tarantino](#) [remake](#)
[ridley scott](#) [robert pattinson](#) [sacha baron cohen](#)
[sieciówka](#) [star trek](#) [sylvester stallone](#) [terminator](#)
[ocalenie](#) [trailer](#) [transformers: zemsta upadłych](#)
[wideo](#) [zmierech](#) [zwiastun](#) [śmieszna](#)
[sprawa](#)

[wszystkie tagi](#)

trees trip uk utah usa vacation vancouver washington water wedding
white winter yellow york zoo

Co jest poddawane tagowaniu?

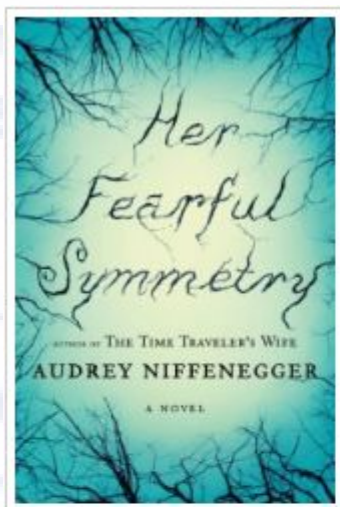
beach berlin birthday black blackandwhite blue boston bw california
cameraphone camping canada canon car cat cats chicago china

The screenshot shows a file manager window with a list of image files. The right sidebar is open to the 'Metadata' panel, which shows the 'Imported' tab. The 'File - 3 files selected' section indicates that three files are currently selected. Below this, there is an 'Add Tags (Comma Separated)' input field. The 'Existing Tags' section shows three tags: 'Ethan (2)', 'Family (2)', and 'Photo (2)'. At the bottom of the sidebar, there are buttons for 'Save' and 'Remove'.

File Name	Metadata Tags
DSC00019.JPG	
DSC00019 [1024x768].JPG	Family, Photo, Ethan
DSC00053.JPG	
DSC00053 [1024x768].JPG	Family, Photo, Ethan
DSC00056.JPG	
DSC00056 [1024x768].JPG	Family, Photo, Ethan
DSC00062.JPG	
DSC00062 [1024x768].JPG	Family, Photo, Ethan
DSC00068.JPG	
DSC00068 [1024x768].JPG	Family, Photo, Ethan

white winter yellow york zoo

Co jest poddawane tagowaniu?

Published: New York : Scribner, 2009.
Year Published: 2009
Description: p. cm.
ISBN/Standard #:9781439165393
Language: English
Format: Book

Subjects

[Sisters -- Fiction.](#)
[Spiritual life -- Fiction.](#)
[London \(England\) -- Fiction.](#)
[Psychological fiction.](#)
[Ghost stories.](#)

Tags

[cemeteries](#) [ghosts](#) [twins](#) [marriages](#)
[london](#) [married couples](#) [agoraphobia](#) [secrets](#) [love](#)
[stories](#) [highgate cemetery](#) [mental](#)
[illness](#) [england](#) [haunting](#) [archivists](#) [sisters](#)
[family relationships](#) [sibling rivalry](#)

Her Fearful Symmetry : A Novel

by [Niffenegger, Audrey.](#)

[Please log in to request this item](#)

There are no copies available. 52 requests on 0 copies

Where To Find It

No copies found.

10 copies ordered for Library System on 07-24-2009.

Community Reviews

Rating: ★★★★★ (No votes yet - [Login](#) to add yours)

[Login](#) to write a review

Architektura folksonomii - tagi

- Jak przebiega proces tagowania?
  - Obecność lub brak mechanizmów kontroli.
- Jaki jest efekt tagowania?
  - Analiza semantyczno-formalna zbioru tagów.

Chmura tagów

- Narzędzie **wizualizacji i dostępu** (browsing / przeglądanie) do zasobów.
- Uzależnienie wielkości czcionki prezentowanego tagu od jego popularności.
- Grubiański konsensus.
- **Eksponowanie** tagów „popularnych”.
- Chmura tagów jako komunikat.
- Camera obscura określonej przestrzeni informacyjnej.
- Czy jest użyteczna?

.: TAGI .:

A.A. Milne Alchemik Antoine de Saint-Exupery bestsellery biblioteka Buszujący w zbożu C.S. Lewis Charlotte Bronte Dan Brown Douglas Adams Duma i uprzedzenie Ernest Hemingway Gabriel Garcia Marquez George Martin **George Orwell** Harper Lee Harry Potter Hobbit Imię Róży Imperium J.D. Salinger

J.K. Rowling **J.R.R.**

Tolkien Jane Austen Jane Eyre Kod Leonarda da Vinci Kubuś Puchatek lista wszechczasów Mały Książę Mario Puzo Michaił Bułhakow Mistrz i Małgorzata Narnia Ojciec chrzestny Paulo

Coelho **Rok 1984** Ryszard Kapuściński Samuel Beckett Stanisław Jerzy Lec Stary człowiek i morze Sto lat samotności Umberto Eco Virginia Woolf

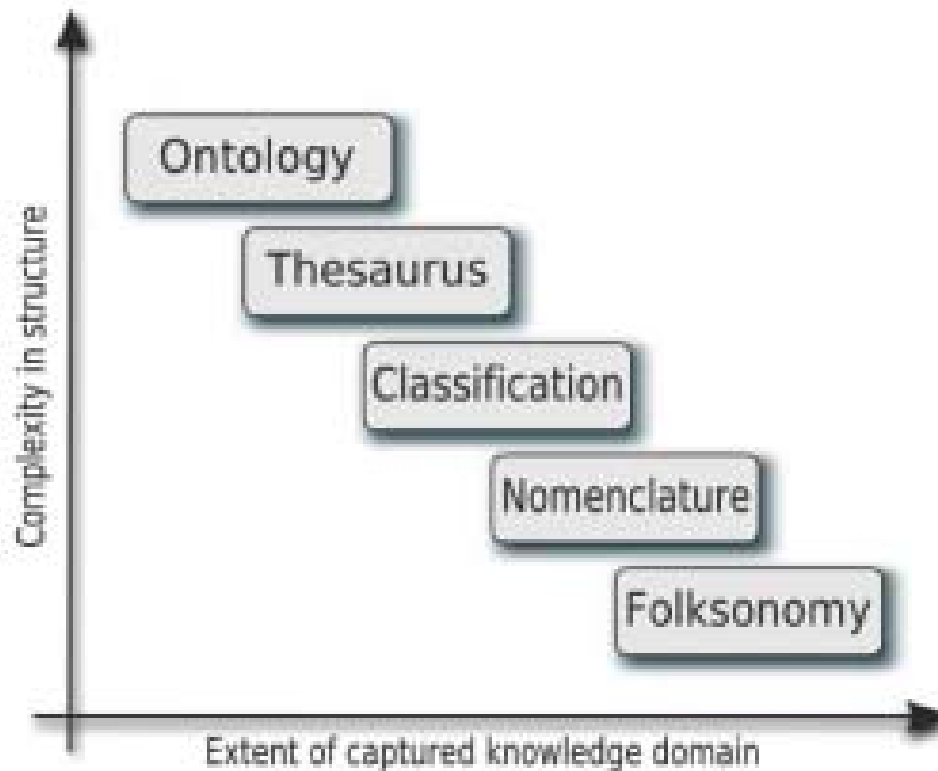
Władca

Pierścieni Zabić

Folksonomia jako SSOW

- **SSOW** - narzędzia reprezentacji i organizacji struktur pojęciowych dla kolekcji sieciowych.
- **SSOW** umożliwiają opisanie i wyszukiwanie sieciowych obiektów informacyjnych.
- **Typy SSOW** - **listy terminów**, struktury hierarchiczne, struktury relacyjne.

Folksonomia jako SSOW

beach berlin birthday black blackandwhite blue boston bw california
cameraphone camping canada canon car cat cats chicago china
christmas chur
europe fall fan
friends fun gai
hiking holiday home
june kids la lake lanc
museum music na
ocean october paris
sanfrancisco sc
summer sun sui
trees trip uk urban usa vacation vancouver washington water
white winter yellow york zoo

england
rance
oween hawaii
y japan july
D mountain mountains
it nikon nyc
rock rome san
street
travel tree
wedding

Folksonomia jako SSOW

- Wady:

- brak kontroli semantyczno-strukturalnej:

- różne interpretacje,
- obecność synonimów,
- obecność homonimów,
- obecność błędnych form tagów,

- nieujawnianie relacji semantycznych pomiędzy tagami,

- relacja skojarzeniowa na podstawie kookurencji,

- chaos kategorialny.

Kierunki badań

Badania zorientowane na:

– tag,

– użytkownika,

– folksonomia jako system informacyjny.

Kierunki badań: tagi

- Badania tagów, czyli systemu leksykalnego folksonomii.
- Próby opracowania **typologii tagów**:
  - opisowe (dramat, muzyka, finanse, prawo),
  - formalne (blog, wideo, książka, zdjęcie),
  - własność/źródło (Adam_Nowak <jako autor>, empik, PWN),
  - opinia (ciekawe, zabawne, słabe, skomplikowane),
  - autoodniesienie (moje_albumy, moje),
  - organizujące (do_przeczytania, wydrukować)
  - rozrywkowo/performatywne (obejrzane, widziane_na_żywo)

Kierunki badań: tagi

- Badania Louise Spiteri (Webology, 2007)
  - Kategoryzacja tagów na podstawie ANSI/NISO Z39.19-2005.
  - **Brak konsekwencji** w stosowaniu formy liczby pojedynczej i mnogiej.
  - Znaczna liczba tagów reprezentujących rzeczowniki policzalne występuje w **błędnej formie** liczby pojedynczej.
  - **Brak wytycznych** związanych z tworzeniem tagów wielowyrazowych.
  - Olbrzymi problem wieloznaczności tagów.

Kierunki badań: tagi

- Tag Gardening (uprawa tagów)
  - System zarządzania tagami.
  - Cel: eliminacja błędnych form, synonimów, homonimów, spamu (sic!).
  - Wykorzystanie JIW do redukcji synonimii.
  - **Emergent semantics** (semantyka ujawniana)
    - probabilistyczne metody ujawniania relacji semantycznych pomiędzy tagami

Kierunki badań: tagi

- **EnTag: Enhanced Tagging for Discovery (UKOLN)**
  - adaptacja słowników JIW w folksonomiach jako narzędzia sugerowania określonych form tagów
- **Pozostałe tematy badań:**
  - kategoryzacja tagów,
  - tagowanie fasetowe.

Kierunki badań: użytkownicy

- Dlaczego ludzie tagują?
- Jakimi kryteriami kierują się osoby tagujące dany obiekt?
- Analiza kognitywna procesu tagowania.

Kierunki badań: użytkownicy

- PEW Internet & American Life Project Survey (2007 r.):
  - 28% of Amerykanów (42 mln) kiedykolwiek tagowało.
  - 7% (10 mln) taguje codziennie.
  - Tagujący Amerykanie są najczęściej przed 40 rokiem życia i mają wyższe wykształcenie. (???)
- A inne zmienne?
  - Przynależność do określonej grupy społecznej, zawodowej?
  - Rodzaj tagowanych kolekcji?
  - Jak tagują **użytkownicy** bibliotek?
  - Czy i jak tagują bibliotekarze?

Kierunki badań: system

- Badania nad zastosowaniem folksonomii jako narzędzia reprezentacji i organizacji informacji.
- **Library Thing for Libraries.**

Kierunki badań: system

LibraryThing

What's on your bookshelf?

- serwis społecznościowy umożliwiający skatalogowanie swojej domowej biblioteczki,
- 700 tysięcy użytkowników,
- polska wersja językowa,
- udostępnia opisy bibliograficzne 43,881,915 książek + tagi,
- folksonomia LibraryThing liczy **55,629,810 tagów**.

record 1 of 1 for search **ISBN "0713906774"**

[Mark](#)
[Place Hold](#)
[Buy at Blackwell's](#)
[Find more by this author](#)
[Find more on Subject headings](#)
[Nearby items on shelf](#)

[Where is it Shelved?](#) | [Details of this Title](#)

An outline of European architecture

Pevsner, Nikolaus.

ISBN: 0713906774

Personal Author: Pevsner, Nikolaus.

Title: An outline of European architecture / Nikolaus Pevsner.

Edition: 7th ed.

Publication info: London : Allen Lane, 1973.

Physical descrip: 496 p.

Subject term: Architecture--Europe--History.

Classmark: 720.94

Similar Books

[How buildings learn : what happens after they're built](#) by Brand, Stewart

[From Bauhaus to our house](#) by Wolfe, Tom.

Tags

[18th century](#) [20th century](#) [aesthetics](#) [architectural history](#)

[architecture](#) [art](#) [art history](#) [art theory](#) [baroque](#)

[Buildings](#) [English](#) [Europe](#) [European](#) [European History](#) [France](#) [gothic](#)

[Gothic Architecture](#) [history](#) [humanities](#) [John](#) [modern architecture](#) [pelican](#)

Tagi pochodzące z Library Thing

Zakończenie

- W jaki sposób „wpuścić naszych czytelników do bibliotecznych działów opracowania”, aby wyrządzili **jak najmniej szkód?**
- Musimy **przygotować** nasze katalogi biblioteczne zarówno technologicznie, ale przede wszystkim **konceptyjnie**.

Dziękuję za uwagę

Marcin Roszkowski

m.roszkowski@biblioteka.unipt.pl